

ZÁVER

Práca si kládla za cieľ v skratke popísať proces, akým si trestné právo našlo miesto v pôvodne rýdzo ekonomickom integračnom zoskupení, akým je Európska únia a spôsob, akým ovplyvnilo trestné právo členských štátov za obdobie približne posledných dvadsať rokov vývoja.

Obavy členských štátov, že dochádza k obmedzeniu ich trestnoprávnej právomoci sa zdajú byť opodstatnené. Letný pohľad na vývoj, ukazuje, že sa integrácia stále viac uberala smerom obmedzovania zvrchovaných právomocí v trestnoprávnej oblasti zo strany Európskej únie. S každou jednou zmluvou meniacou zakladajúce zmluvy, boli spojené zmeny, ktoré znamenali stále väčší vplyv EÚ na trestné právo členských štátov. Cieľom Lisabonskej zmluvy, takisto ako to bolo cieľom Ústavnej zmluvy, je upustiť od jednomyseľnosti pri rozhodovaní vo veciach tretieho piliera, čím by členské štáty stratili veto v citlivých otázkach trestného práva, kde sa len neradi vzdávajú svojej suverenity.

Harmonizácia trestného práva hmotného sa v nedávnej minulosti týkala definovania určitých skutkových podstát nebezpečných činov, ktoré bolo treba trestať „primeranými a odstrašujúcimi sankciami“, pričom členským štátom ponechávala na výber medzi trestným a správnyim postihom. Stále viac sa objavujú formulácie stanovujúce minimálne horné hranice trestných sadzieb, a to nie len v rámcových rozhodnutiach ako aktoch k tomu určených v rámci tretieho piliera, ale dokonca aj v komunitárnych smerniciach!

Vývoj zároveň poukazuje aj na postupné materiálne rozširovanie oblastí, ktorých sa môže harmonizácia týkať. Zatiaľ, čo podľa dnešnej dikcie článku 31 Zmluvy o EÚ, spoločný postup pri justičnej spolupráci v trestných veciach zahŕňa postupné prijímanie opatrení zavádzajúcich minimálne pravidlá týkajúce sa znakov skutkových podstát trestných činov a trestov v oblasti organizovaného zločinu, terorizmu a nezákonného obchodu s drogami, článok 83 Zmluvy o fungovaní EÚ ide ďalej. Ak teda Lisabonská zmluva vstúpi do platnosti, týmito oblasťami trestnej činnosti budú: terorizmus, obchodovanie s ľuďmi a sexuálne zneužívanie žien a detí, nedovolené obchodovanie s drogami, nedovolené obchodovanie so zbraňami, pranie špinavých peňazí, korupcia, falšovanie platobných prostriedkov, počítačová kriminalita a organizovaná trestná činnosť, pričom Rada EÚ bude môcť prijať rozhodnutie určujúce ďalšie oblasti trestnej činnosti.

Aj v oblasti harmonizácie trestného práva procesného je badať posun. Doteraz sa harmonizácia týkala hlavne vzájomného uznávania rôznych justičných rozhodnutí ako základného kameňa efektívnej justičnej spolupráce (napr. rámcové rozhodnutie o európskom zatýkacom rozkaze, rámcové rozhodnutie o zaisťovacom príkaze). Ak Lisabonská zmluva vstúpi do platnosti, článok 82 ods. 2 otvorí dvere aj harmonizácii vzájomnej prípustnosti dôkazov medzi členskými štátmi, harmonizácii práv jednotlivcov v trestnom konaní a práv obetí trestných činov, ako aj ďalších osobitných aspektov trestného konania, ktoré Rada môže vopred určiť jednomyselným rozhodnutím.

Z uvedeného je vidieť, že dikcie článkov Lisabonskej zmluvy rátajú s možnosťou rozšírenia oblastí, ktorých sa môže týkať, ako harmonizácia trestného práva hmotného, tak aj harmonizácia trestného práva procesného. Okrem toho, nie je možné opomenúť, že ňou má dôjsť ku komunitarizácii celého tretieho piliera, ktorá bude mať za následok, že ako právne nástroje harmonizácie, budú používané smernice prijímané kvalifikovanou väčšinou, oproti dnešným rámcovým rozhodnutiam prijímaným jednomyselne.

Na tomto mieste je však nutné spomenúť aj komunitarizáciu metódou „prípadov“, ku ktorej dochádza už dnes v súvislosti s judikatúrou Európskeho súdneho dvora. Tá svojím výkladom umožňuje zákonodarcovi Spoločenstva „prijíť opatrenia súvisiace s trestným právom členských štátov, ktoré považuje za potrebné na zabezpečenie plnej účinnosti právnych noriem (komunitárneho práva), ak je uplatnenie účinných, primeraných a odradzujúcich trestných sankcií vnútroštátnymi orgánmi nevyhnutným opatrením na boj proti závažným zásahom.“

Zdá sa, že bez ohľadu na to, či Lisabonská zmluva vstúpi do platnosti alebo nie, budú záležitosti trestného práva stále viac zasadzované do nadnárodného komunitárneho rámca, hlavne pokiaľ ide o stanovenie definícií trestných činov a sankcií za ne.

Z rozoberanej judikatúry ESD a reakcie na ňu, vyznieva, že harmonizácia trestného práva hmotného bude pokračovať hlavne v rámci komunitárnych politík ES. V rámci tretieho piliera by tak boli prijímané len ustanovenia prierezového charakteru týkajúce sa justičnej spolupráce v trestných veciach, kde sa ukázala aj ich najväčšia opodstatnenosť a prínos do praxe. Ako príklad je možné uviesť rámcové rozhodnutie o európskom zatýkacom rozkaze, ktoré znížilo priemernú dobu vydávania, zo zhruba jedného roka, na takmer päť týždňov.

Uvedené prognózy vychádzajú z reflexii, ktoré sa stále častejšie objavujú v odborných publikáciách a článkoch inšpirovaných judikatúrou Európskeho súdneho dvora. Len budúcnosť ukáže, nakoľko sa tento odhad priblížil realite. V zmysle premisy „kde je vôľa, tam je cesta“, bude záležať na tom, aká bude vôľa orgánov EÚ, a do akej miery jej členské štáty dajú voľný priebeh.